Befolkningsudviklingen i Randers Kommune

Befolkningsprognose for 2021-2033

Budgetkontoret, april 2020

Randers Kommune

Indholdsfortegnelse

1. Indledning 2

2. Hvordan gik det i 2019 i Randers Kommune? 3

3. Prognose 2021-2033 4

3.1 Befolkningstal 4

3.2 Aldersmæssig udvikling 8

3.3 Geografisk udvikling 12

4. Forudsætninger 13

4.1 Boligprogram 13

4.2 Oplandsmodel og flyttemønstre mellem kommuner 16

4.3 Flygtninge og udlændinge 18

4.4 Fødsler, fertilitet og dødelighed 19

1. Indledning

Befolkningsprognosen er et vigtigt redskab til planlægning og budgettering af udgifter og indtægter i Randers Kommune.

Hvert år udarbejder Randers Kommune en prognose, der beskriver, hvordan befolkningstallet, alderssammensætning og bosætning forventes at udvikle sig de kommende år. Prognosen anvendes blandt andet til fordeling af ressourcer til de af kommunens serviceområder, som påvirkes af befolkningsudviklingen.

Denne rapport beskriver befolkningsprognosen frem til 1. januar 2033 samt de forudsætninger, der ligger til grund for prognosen.

Prognosens forudsætninger vedrører fertilitet, dødelighed, flyttemønstre, antal flygtninge samt omfang af boligbyggeri i Randers Kommune. Disse beskrives i det sidste kapitel.

Der er i befolkningsprognosen ikke indarbejdet forventninger som følge af Corona-krisen i foråret 2020. Når konsekvenserne af denne kendes nærmere, kan der eventuelt blive behov for at udarbejde en revideret prognose.

God læselyst!

Befolkningsprognosen i korte træk

- Befolkningstallet forventes at stige med 285 personer i 2020
- Væksten forventes at blive båret af flere tilflyttere fra andre kommuner og fra udlandet
- Aldersgrupperne 6-16 år, 17-24 år, 40-54 år vil falde i antal fra 2020-2033
- Den største procentvise vækst ses hos de 85+ årige, der forventes at stige med 84% i perioden 2020-2033
- Der forventes boligbyggeri på over 400 nye boliger hvert år frem til 2027
- Hver femte, der flytter i en nybygget bolig, kommer fra en anden kommune eller udlandet

Yderligere tabel- og kortmateriale kan findes på kommunens hjemmeside: https://www.randers.dk/om-os/fakta/befolkningsprognose-og-noegletal/

Ved spørgsmål kontakt Budgetkontoret på budgetkontor@randers.dk

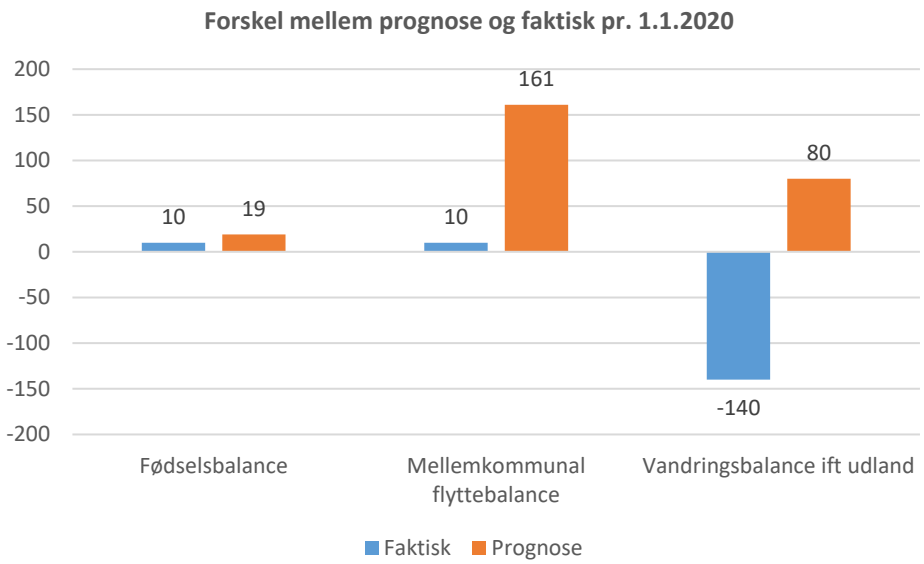
2. Hvordan gik det i 2019 i Randers Kommune?

I 2019 faldt befolkningstallet i Randers Kommune med 104 borgere. Befolkningstallet 1. januar 2020 er dermed 97.805 borgere i Randers Kommune.

I prognosen var der forventet en stigning på 281 personer – altså en afvigelse i forhold til prognosen på 385 personer.

I nedenstående figur ses forskellen mellem prognosen og det faktiske resultat – opdelt på hhv. fødselsbalance, flyttebalance og vandringsbalance.[1]

Figur 1 – Sammenligning af prognosen og de faktiske balancer, primo 2020, netto

Figuren viser, at der især er afvigelser i forhold til flyttebalancen og vandringsbalancen. Med hensyn til sidstnævnte skyldes forskellen primært, at Randers Kommune (som indskærpet af ministeriet overfor alle landets kommuner) har foretaget en grundig oprydning i CPR-registret.

Det skønnes således at 175 personer direkte kan henføres til den ekstraordinære oprydning. Da der er tale om en "éngangsoprydning" må det forventes, at der også fremover vil være en nettoindvandring til Randers Kommune, jf. figur 5 i dette notat, hvoraf fremgår at der fremadrettet forventes en nettoindvandring på gennemsnitligt ca. 100 personer.

Der henvises til det udarbejdede forklaringsnotat for en nærmere beskrivelse af befolkningsudviklingen i 2019.

[1] Udover ovennævnte balancer er der en lille korrektion i forhold til det samlede folketal. Korrektionen er 21 personer i "prognosen" og 16 personer i "faktisk". Korrektionen skyldes forskellige udtrækstidspunkter i forskellige registre.

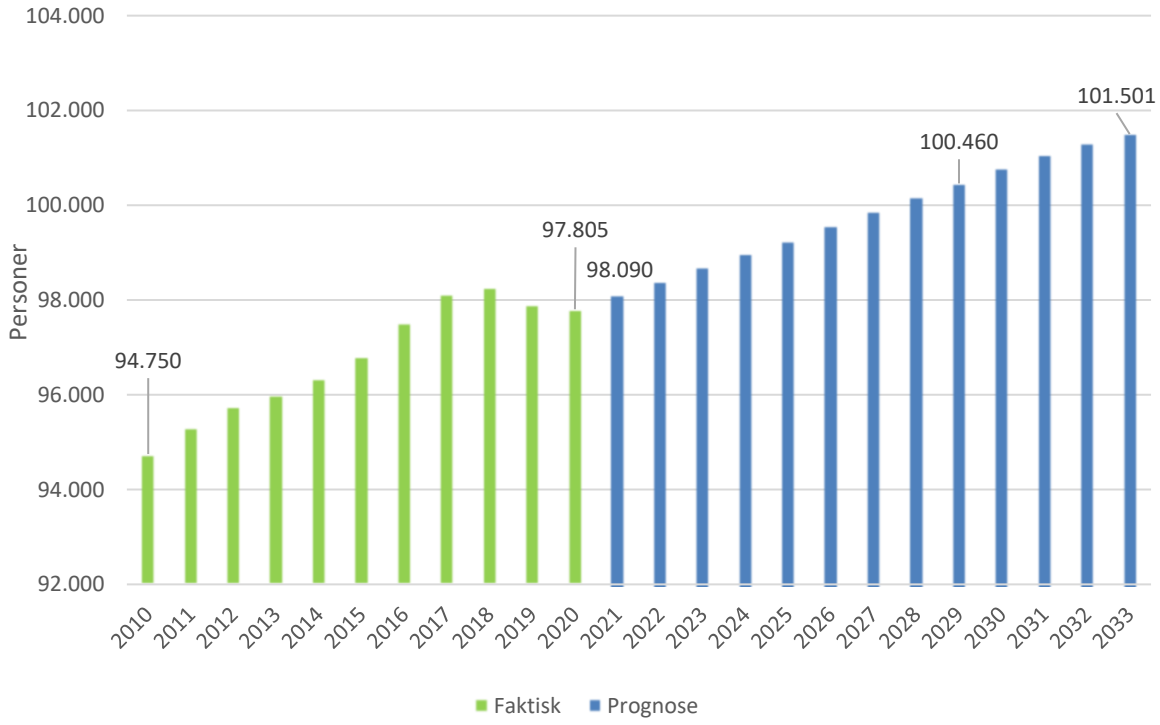
3. Prognose 2021-2033

Dette afsnit beskriver den forventede befolkningsudvikling fra primo 2021 til primo 2033 med fokus på det samlede befolkningstal, flytninger, vandringer, fødte og døde, aldersfordeling og geografisk udvikling.

3.1 Befolkningstal

Det faktiske befolkningstal 1. januar 2020 var 97.805 personer, der forudses at stige i løbet af året med 285 borgere. Der forventes dermed et befolkningstal 1. januar 2021 på 98.090 borgere i Randers Kommune. Se figur 2, som illustrerer den faktiske udvikling fra 2010-2020, samt den forventede udvikling frem til 2033.

Figur 2 – Befolkningstal i Randers Kommune 2010-2020 og prognose 2021-2033, primo år, personer

Grundet en negativ udvikling i befolkningstallet fra 2018-2020, er forventningerne til den fremtidige vækst nedjusteret. Der er stadig en forventning om at nå 100.000 borgere, men først primo 2029.

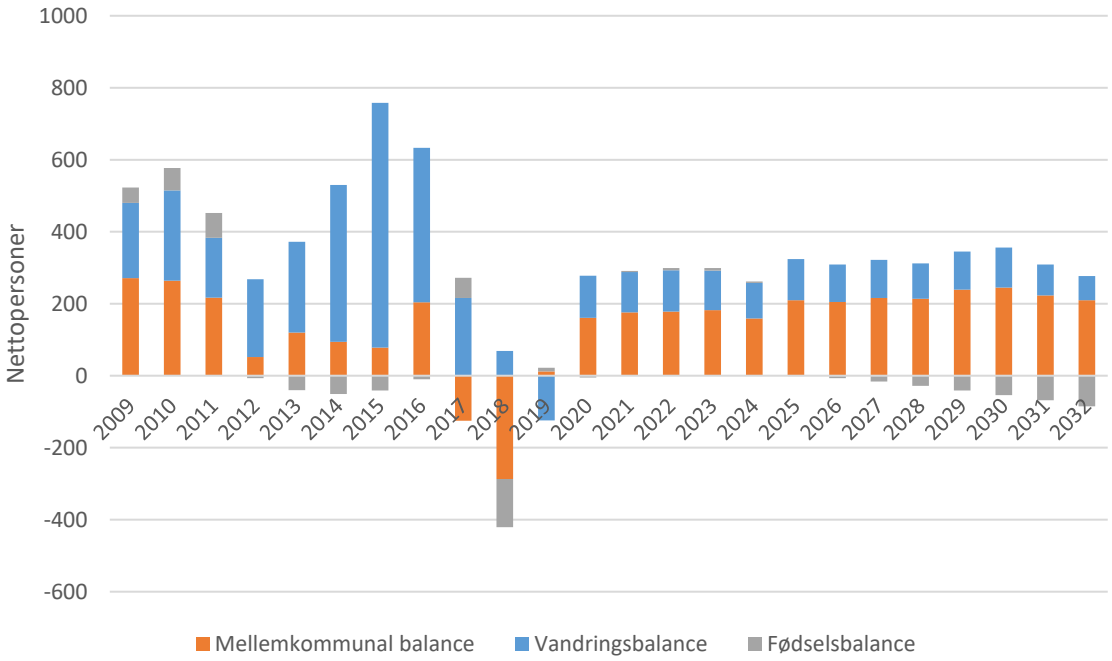
Befolkningstallet forventes at nå 101.501 borgere primo 2033.

Befolkningstallet ovenfor er drevet af 3 parametre:

- Den mellemkommunale flyttebalance mellem Randers Kommune og andre kommuner
- Vandringsbalancen mellem Randers Kommune og udland
- Fødselsbalancen (fødte fratrukket døde)

Figuren nedenfor illustrerer alle 3 balancer. Summen af de tre farver angiver befolkningsvæksten i personer det pågældende år. I prognoseperioden forventes det, at den mellemkommunale balance vil være den vigtigste faktor, som vil udgøre mere end 2/3 af væksten. Dernæst vandringsbalancen, som vil stå for ca. 1/3 af væksten.

Figur 3 – Mellemkommunal flyttebalance, vandringsbalance samt fødselsbalance, prognose 2020-2032, ultimo år, nettopersoner

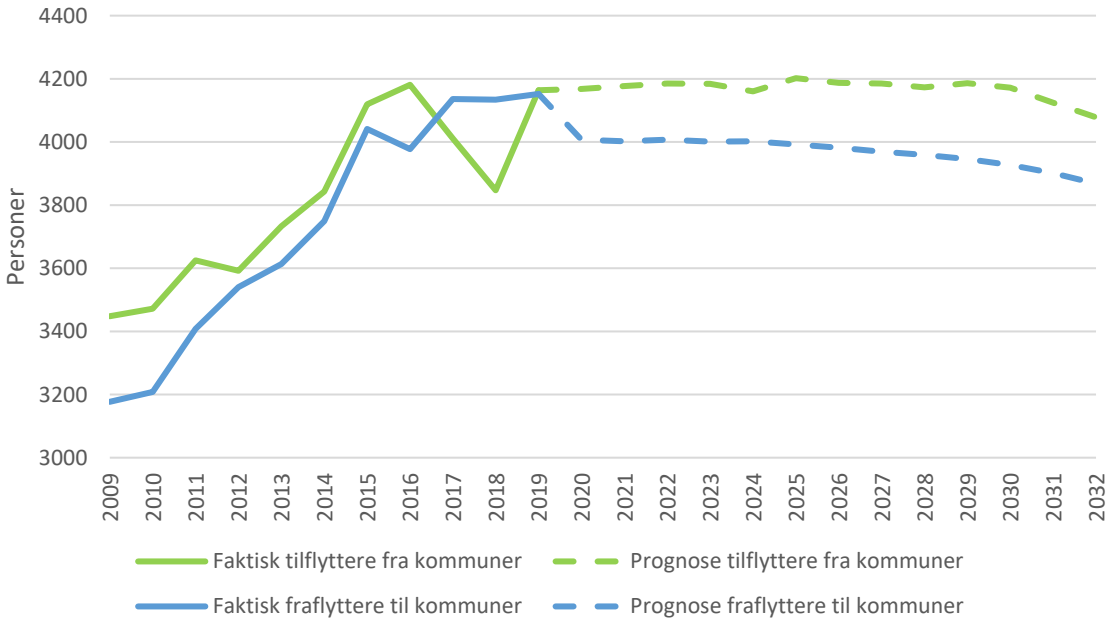

Fødselsbalancen vurderes ikke at have den store betydning for befolkningstilvæksten i 2020-2025. Dog forventes der fra 2026 en negativ fødselsbalance stigende til -85 personer ultimo 2032. Baggrunden er, at fødselstallet forventes at stagnere, mens dødstallet fortsat vil stige. Årsagen til det faldende antal fødsler i slutningen af perioden skyldes, at antallet af kvinder i den fødedygtige alder falder i den sidste del af prognoseperioden.

De tre balancer dækker over store bevægelser i antal personer til og fra kommunen. Neden for uddybes de tre parametre. Forskellene mellem kurverne angiver balancerne fra figur 3.

I løbet af 2020 ventes 4168 personer at flytte til Randers Kommune fra andre kommuner og 4.007 personer at flytte fra Randers Kommune til andre kommuner (jf. figur 4). Dette giver en positiv flyttebalance på 161 personer i løbet af 2020.

Historisk set har den mellemkommunale flyttebalance været positiv i alle årene fra 2009 til 2016. Den negative flyttebalance i 2017-2018 blev i 2019 genoprettet. Flyttebalancen forventes at være positiv i alle prognoseår med i gennemsnit 200 personer årligt.

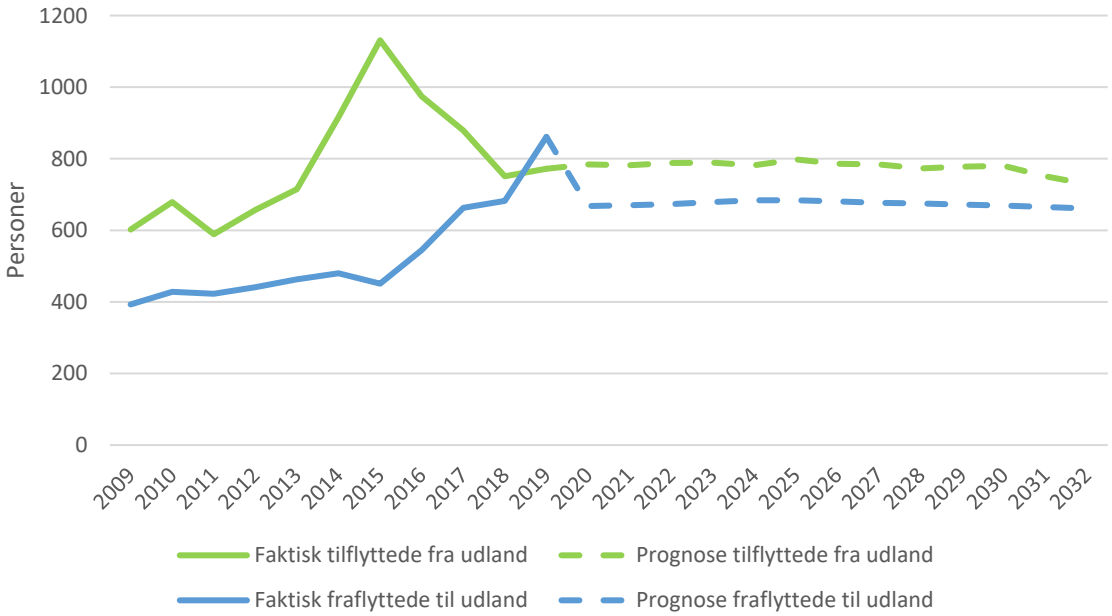
Figur 4 – Antal til- og fraflyttere til Randers Kommune fra andre kommuner 2009-2019 og prognose 2020-2032, ultimo år, personer

Generelt har befolkningsudviklingen været positiv til og med 2016. Fra 2017 har der været en meget ustabil udvikling. Prognosen for den mellemkommunale nettotilflytning er derfor nedjusteret til ca. 200 personer årligt i forhold til over 300 personer tidligere.

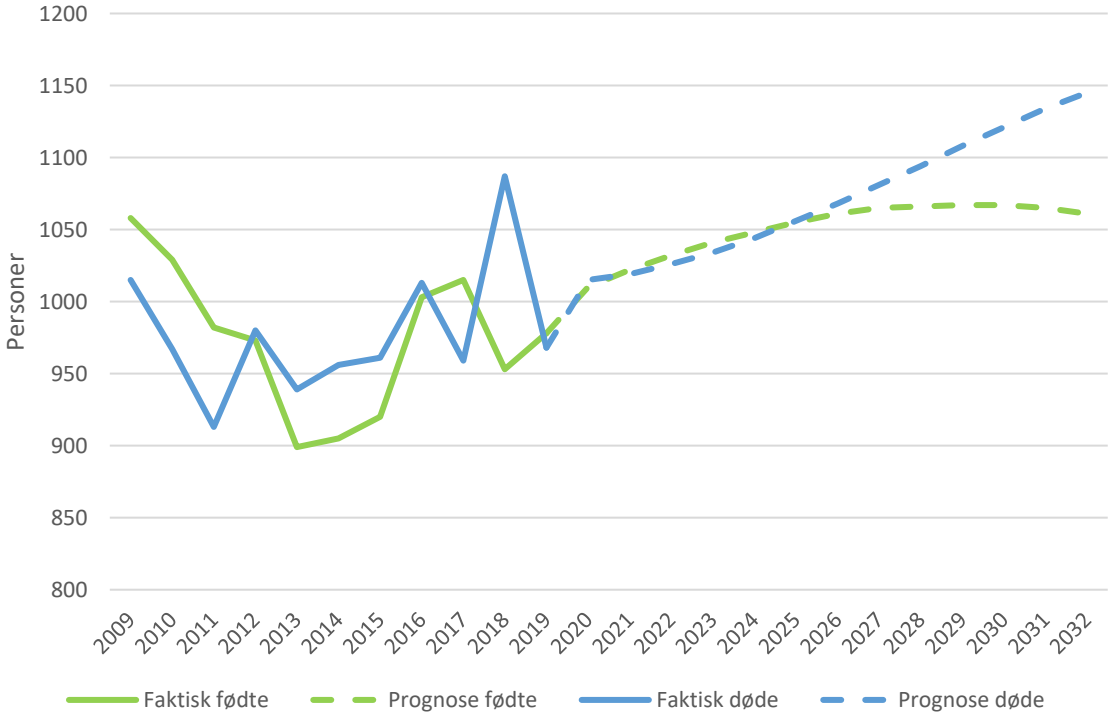
Vandringen til og fra udlandet har været positiv frem til 2019. Som følge af flygtningetilstrømningen modtog kommunen mange flygtninge- og familiesammenførte i 2014-2017. I 2019 var vandringsbalancen negativ, hvilket bl.a. skyldes oprydningen i CPR-registreret, som berørte mange udenlandske personer. Fra 2020 og frem forventes vandringsbalancen at stabilisere sig på ca. 100 personer årligt (jf. figur 5).

Figur 5 – Antal til- og fraflyttede fra udlandet 2009-2019 og prognose 2020-2032, ultimo år, personer

Den sidste parameter er antallet af fødte og døde, som ses i figur 6. Historisk set fra 2009-2018 har der været store udsving i antallet af fødte og døde. I 2019 var der stort set balance på +10 personer. Fra 2020-2026 forventes antallet af føde og døde begge at stige, men i samme grad. Denne parameter vil derfor ikke øge befolkningstallet disse år, men modsat heller ikke reducere den.

Figur 6 – Antal fødte og døde i 2009-2019 og prognose 2020-2032, ultimo år, personer

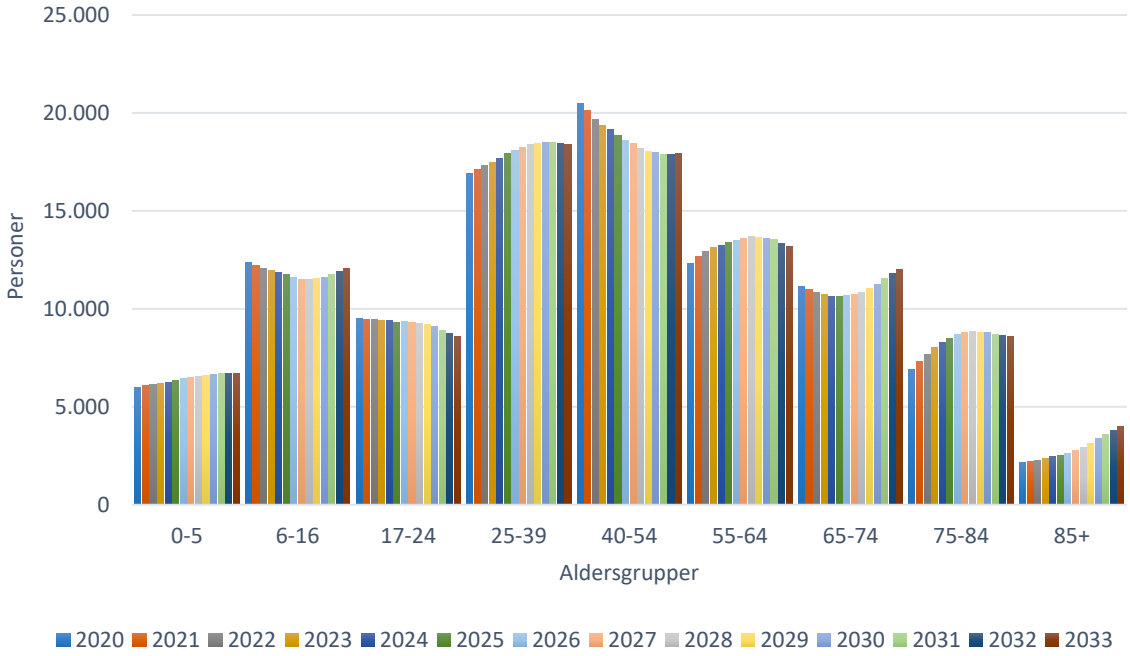

Fra 2027 og frem forventes et stigende gab med flere døde end fødte, der vil påvirke befolkningstallet negativt. I ultimo 2032 vil der således være en negativ fødselsbalance på -85 personer, som også blev illustreret i figur 3. Selvom fertiliteten er stigende (se afsnit 4.4), vil antallet af fødsler falde i slutningen af prognoseperioden, da antallet af kvinder i den fødedygtige alder falder.

3.2 Aldersmæssig udvikling

Den aldersmæssige udvikling i prognoseperioden er illustreret i figur 7. Startåret 2020 viser det faktiske antal personer i den pågældende aldersgruppe 1. januar 2020, og 2021-2033 viser prognosen.

Figur 7 – Antal personer fordelt på aldersgrupper primo 2020 (faktisk) samt prognose 2021-2033, primo år, personer

Figuren viser, at udviklingen i aldersgrupperne er meget forskellige fra hinanden. Dog kan de på baggrund af hele perioden 2020-2033 samlet kategoriseres i:

- Aldersgrupper med vækst: 0-5 år, 25-39 år, 55-64 år, 65-74 år, 75-84 år, 85+
- Aldersgrupper med fald: 6-16 år, 17-24 år, 40-54 år

Dette er de samme tendenser, som blev forventet i befolkningsprognosen sidste år.

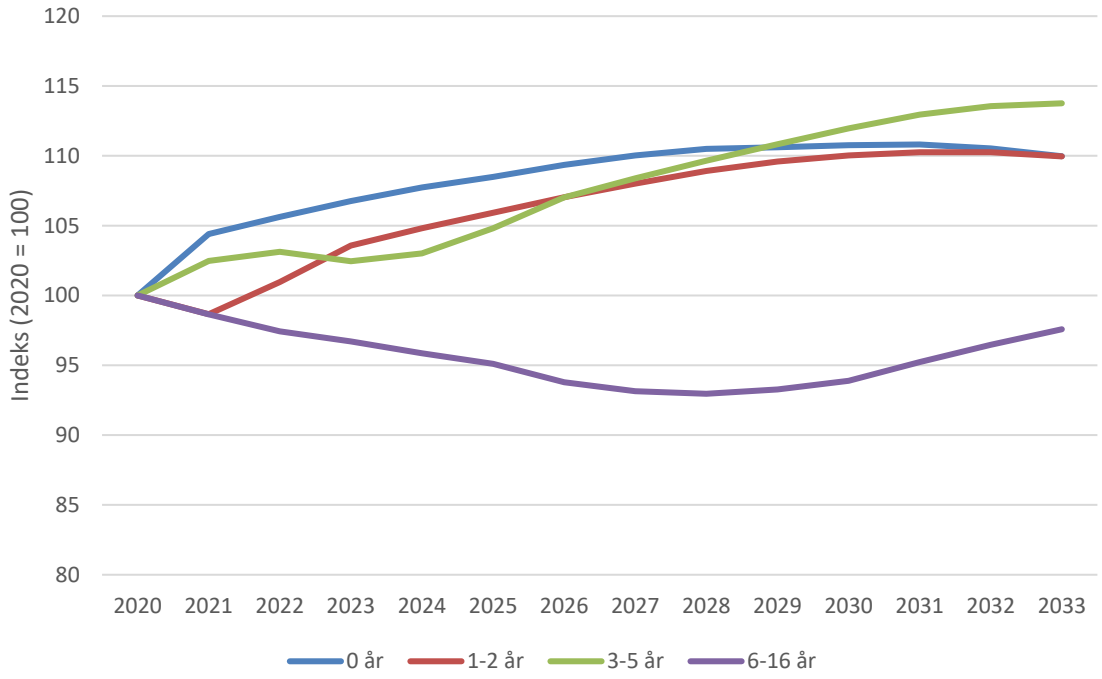
Den procentvise stigning i aldersgrupperne ses ud fra indekstal neden for, hvor 2020 er lig 100. Bemærk, at figuren ikke viser størrelsen af aldersgrupperne, men udelukkende den procentvise vækst i forhold til 2020.

Både 0 årige, 1-2 årige og 3-5 årige viser en forventet vækst. Fra primo 2020 til primo 2021 ses dog et lille fald i 1-2 årige på 27 børn. Den største vækst frem imod 2033 ses

hos 3-5 årige på 14 % (413 børn), dernæst følger de 0-årige med 10 % (97 børn) og 1-2 årige på 10 % (201 børn) jf. figur 8.

Anderledes ser det ud for 6-16 årige, der viser et relativt stort fald fra 2020-2028 på 7 %, hvilket svarer til -871 børn. Fra 2029 og frem vil der dog ske en stigning igen, men vil stadig ligge 300 børn under niveauet fra 2020 svarende til -2 %.

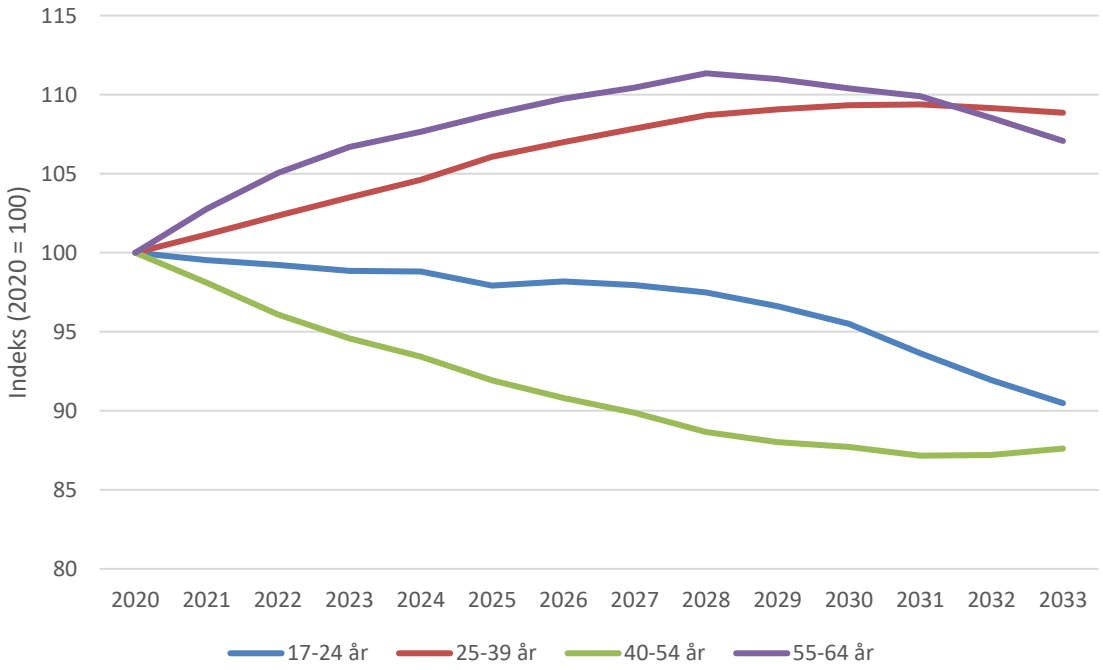
Figur 8 – Udvikling i 0-16 årige fordelt på aldersgrupper, indeks 2020=100, prognose 2021-2033, primo år

I aldersgruppen 55-64 årige ses en vækst fra 2020 frem til 2028, hvor efter den falder og lander på 7 % over niveauet i 2020 svarende til 870 personer. De 25-39-årige viser en vækst i næsten hele perioden, dog med en lille udglatning i 2031-2033. Samlet set en vækst på 9 % (1497 personer) jf. figur 9.

Aldersgrupperne 17-24 år og 40-54 år vil opleve et fald. Det største fald ses hos de 40-54 årige, der falder med 12 % svarende til 2539 personer. De 17-24 årige forventes at falde med 10 % (905 personer).

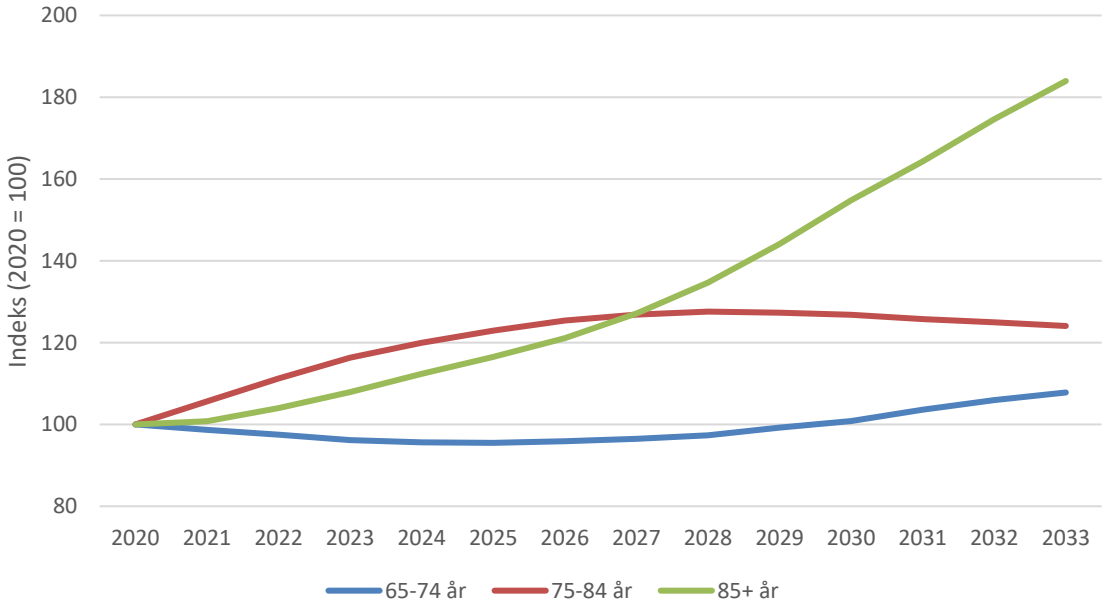
Figur 9 – Udvikling i 17-64 årige fordelt på aldersgrupper, indeks 2020=100, prognose 2021-2033, primo år

Den største procentvise stigning ses hos de 85+ årige i figur 10. Denne aldersgruppe forventes at vokse med 84 % fra 2020-2033. Dette svarer til 1827 personer.

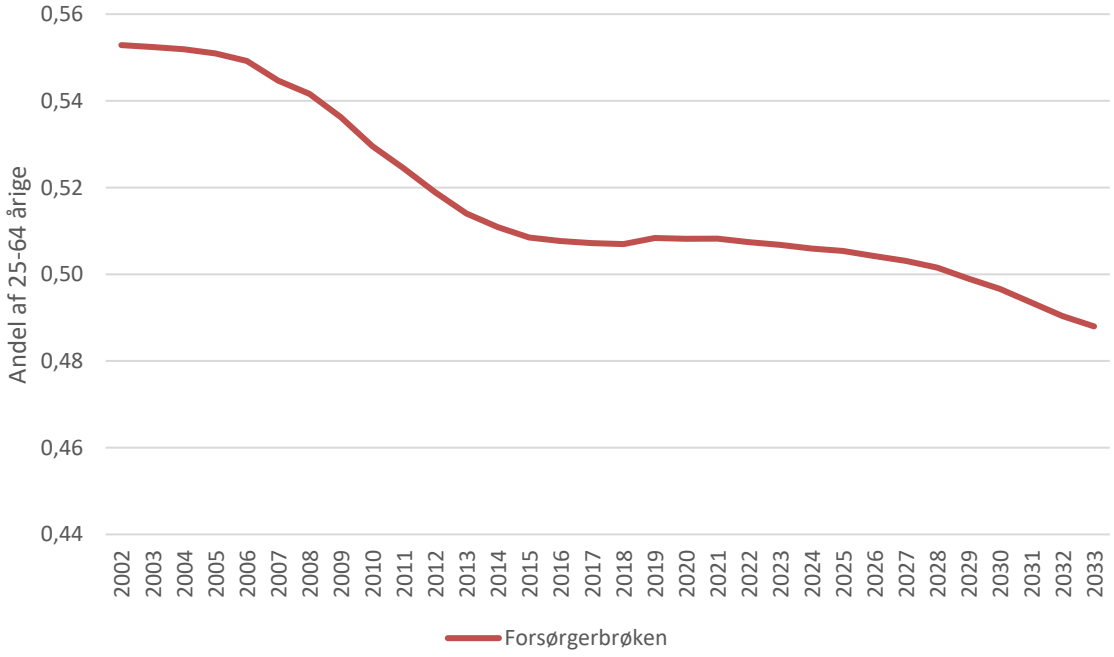
De 75-84 årige vil opleve en vækst frem til 2028 på 28 % og vil lande på 24 % i 2033. Samlet set en forøgelse på 1665 personer. De 65-74 årige vil falde med 4 % frem til 2027 og vil derefter stige frem til 2033 og ligge 8 % over niveauet i 2020 (870 personer).

Figur 10 – Udvikling i 65-85+ årige fordelt på aldersgrupper, indeks 2020=100, prognose 2021-2033, primo år

De stigende tal for den ældre generation samt de faldende rater for især de 40-54 årige afspejler sig i forsørgerbrøken i figur 11. Forsørgerbrøken udtrykker andelen af de 25-64 årige i forhold til befolkningstallet. Det vil sige, hvor stor en arbejdsstyrke, der er til at forsørge børn og ældre. Som det ses af figuren, har forsørgerbrøken været støt faldende i en lang årrække og forventes også fremadrettet at falde. Fra 2029 og frem forventes antallet af forsørgere at være under 50 %.

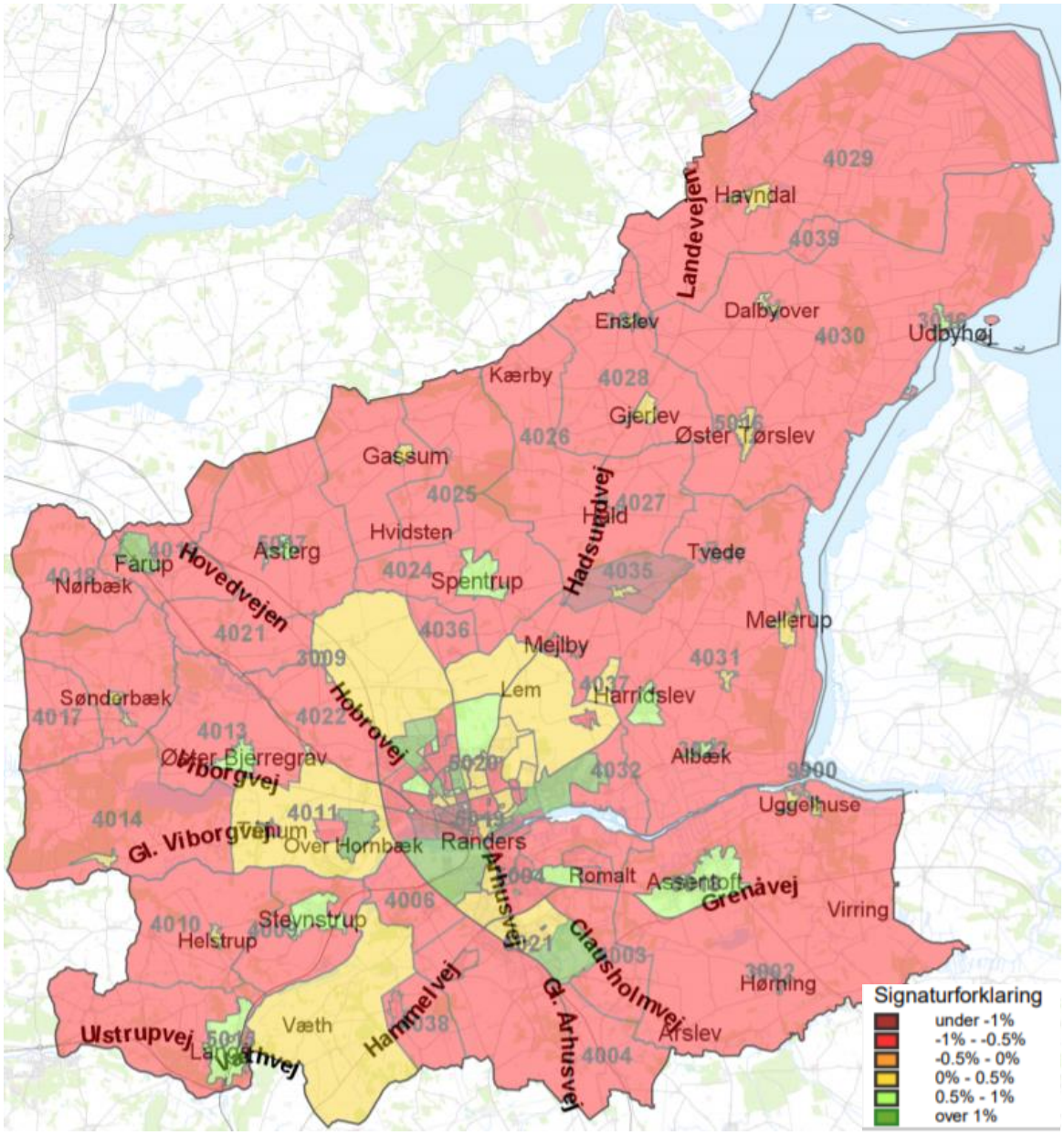
Figur 11 – Andelen af 25-64 årige i forhold til befolkningstallet, faktisk 2002-2020, prognose 2020-2033, primo år

3.3 Geografisk udvikling

Selvom befolkningstallet forventes at stige samlet set i Randers Kommune, er væksten dog forskelligt fordelt på geografiske områder. I prognosen forventes der vækst i særligt Munkdrup, Sporbyen, Over Hornbæk, Helsted, Vorup, Dronningborg og Assentoft. Figuren nedenfor viser den gennemsnitlige årlige vækst i % fordelt på basisområder.

Figur 12 – Gennemsnitlig årlig vækstrate i basisområder 2020-2033, primo år, procent

Yderligere tabel- og kortmateriale kan findes på kommunens hjemmeside:
https://www.randers.dk/om-os/fakta/befolkningsprognose-og-noegletal/

4. Forudsætninger

I beregningen af befolkningsprognosen indgår en række forudsætninger:

- Forventet boligprogram
- Oplandsmodel og flyttemønstre
- Flygtninge
- Historiske dødsfald
- Historiske fødselstal.

I de følgende afsnit beskrives forudsætningerne nærmere.

4.1 Boligprogram

2019 var et rekordår med 515 nybyggede- og indflyttede boliger i Randers Kommune. Sidst, der blev bygget næsten 500 boliger, var i 2005-2008. Byggeriet i 2019 bestod primært af rækkehuse, som udgjorde halvdelen af alle nye boliger. Dernæst parcelhuse som udgjorde 28 % og etageboliger 15 % jf. tabel 1.

Tabel 1 – Nybyggede boliger i 2019 samt prognose for 2020-2024, ultimo år

	Tidligere prognose	**Faktisk byggeri**	**Prognose**				
	2019	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Parcelhuse	89	145	103	53	90	95	100
Rækkehuse	177	252	172	148	132	117	118
Etageboliger	67	79	173	238	235	247	220
Ungdomsboliger	23	13	25	40	30	30	0
Ældreboliger	0	26	0	0	0	0	0
Nye boliger i alt	**356**	**515**	**473**	**479**	**487**	**489**	**438**

Det faktiske byggeri i 2019 lå 159 boliger over prognosen for 2019 idet der blev bygget flere rækkehuse (+75) og parcelhuse (+56) end forventet.

Selvom boligbyggeriet i 2019 var historisk højt, faldt befolkningstallet dog stadig. En af konsekvenserne ved boligbyggeriet var, at der opstod en stor udtynding i de eksisterende boliger. Dvs. flere eksisterende boliger stod tomme eller der boede færre personer pr. bolig. Udtyndingen i 2019 var således historisk høj med en udtynding i eksisterende boliger på 1361 personer. I 2018 var udtyndingen også historisk høj med 1190 personer. Til sammenligning har der været en gennemsnitlig årlig udtynding på 281 personer fra 2001-2017. I prognosen forventes en gennemsnitlig årlig udtynding på 700 personer som følge af boligbyggeriets omfang.

I 2020 forventes byggeri af 473 boliger, hvoraf rækkehuse og etageboliger hver udgør 36-37 % og parcelhuse 22 %.

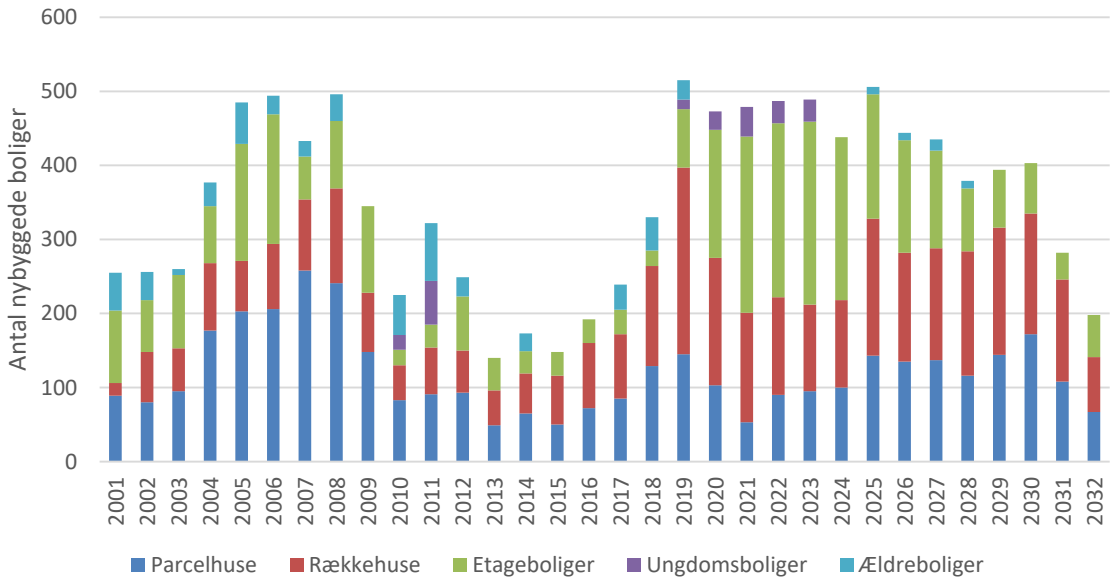
Fremadrettet forventes et stort antal nyopførte boliger med i gennemsnit over 400 boliger årligt i hele prognoseperioden 2020-2032 (ultimo år). Særligt forventes en stor stigning af etageboliger og fortsat mange rækkehuse.

Af ungdomsboliger vil der i prognoseperioden blive opført i alt 125 stk. i 2020-2023.

Forventningerne til boligprogrammet baseres på forvaltningens kendskab til byggeansøgninger, byggetilladelser, lokalplaner, fremtidige udstykninger mv. Nybyggede boliger medtælles kun i det år, hvor der sker indflytning.

I figuren nedenfor ses det faktiske boligprogram over tid fra 2001-2019 samt prognosen for 2020-2032, ultimo år. Her ses det, at byggeriet fra 2020-2027 forventes at være på niveau med 2005-2008.

Figur 13 – Antal nybyggede boliger i Randers Kommune, faktisk 2001-2019, prognose 2020-2032, ultimo år

Boligprogrammet medtages i befolkningsprognosen, idet en nybygget- og indflyttet bolig medfører en tilflytning til det område, hvor boligen opføres. Antallet af personer, der flytter ind afhænger af boligtypen. Fx vil der i gennemsnit indflytte 3 personer i et parcelhus, mens der kun vil flytte 1,87 person ind i en etagebolig/lejlighed jf. tabel 2.

Tabel 2 – Gennemsnitlig antal personer i nybyggede boliger

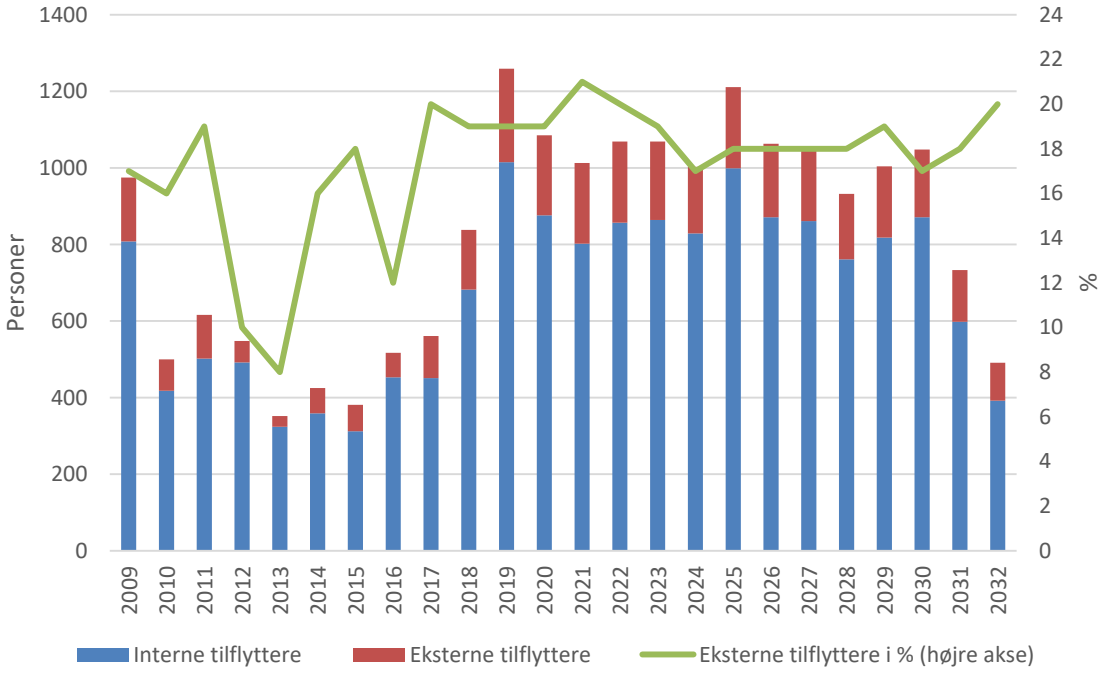
Boligtype	Personer pr. bolig
Parcelhuse	3,01
Rækkehuse	2,47
Etageboliger	1,87
Ungdomsboliger	1,10
Ældreboliger	1,00

Parcelhuse, rækkehuse og etageboliger baseres på gennemsnit 2010-2019. Ungdomsboliger 2010-2011. Ældreboliger 2001-2017.

Antallet af tilflyttere til nye boliger er dog ikke direkte lig med en tilsvarende stigning i befolkningstallet, da mange af disse tilflyttere allerede er bosiddende i Randers Kommune.

I figur 14 ses det, at eksterne tilflyttere udgjorde 19 % i 2019. Det betyder, at kun ca. 1 ud af 5 personer, der flytter ind i en nybygget bolig i Randers Kommune kommer fra andre kommuner eller udlandet. Eksterne tilflyttere flytter dog ind i alle fem boligtyper.

Figur 14 – Interne og eksterne tilflyttere til nybyggede boliger i Randers Kommune (venstre akse) samt eksterne tilflyttere i % (højre akse), faktisk 2009-2019, prognose 2020-2032, ultimo år

Den eksterne %-andel forventes at ligge mellem 18-20 % i prognoseperioden. Den kan dog variere fra område til område internt i Randers Kommune. Særlig høj er den fx i Bykernen og Øst/Munkdup/Stånum.

Forudsætninger omkring fraflytning håndteres via oplandsmodellen jf. næste afsnit.

4.2 Oplandsmodel og flyttemønstre mellem kommuner

Befolkningsprognosens mellemkommunale til- og fraflytninger baseres på en oplandsmodel ligesom de to seneste års befolkningsprognoser.

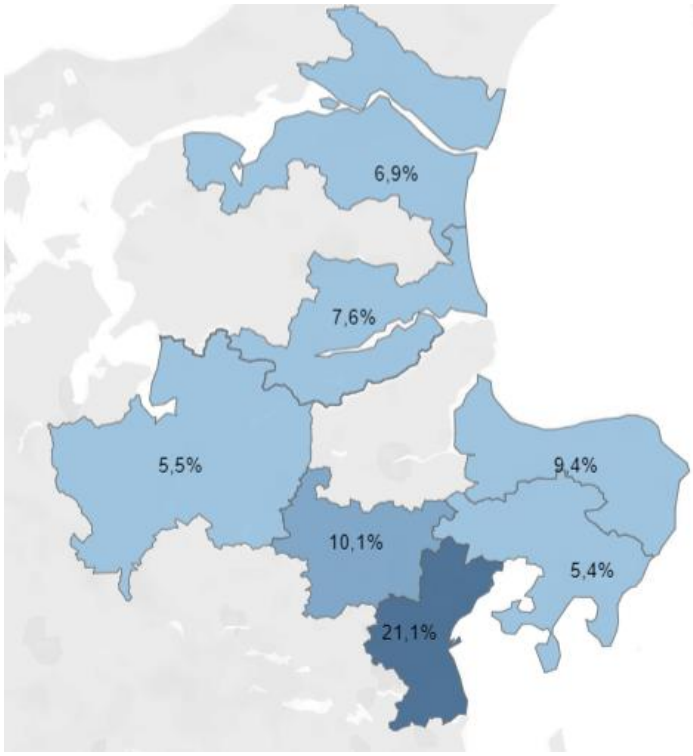
Før dette har prognosen været afgangsbaseret, hvor tilflytningen til Randers Kommune var afhængigt af antallet af fraflyttere og døde i kommunen. Da der ikke nødvendigvis er nogen sammenhæng mellem disse personer, vælges den oplandsbaserede model, hvor tilflyttere til Randers Kommune i stedet er afhængig af den historiske fraflytning fra andre kommuner ("oplandet"). Tilflytningen er dermed uafhængig af fraflyttere og døde, men ses i sammenhæng med fraflytningen fra andre kommuner.

Derudover tager modellen højde for befolkningssammensætningen i oplandet, og sikrer, at der ikke estimeres en større tilflytning af en given aldersgruppe, end der er grundlag for.

Den nye oplandsmodel gør, at forudsætningen om boligprogrammet spiller en mindre rolle i prognosen end hidtil, da der ikke sker tilflytning, blot fordi der bygges nye boliger. I stedet forudsættes det, at en bolig vil blive bygget, hvis efterspørgslen er der. I den afgangsbaserede model blev der prognosticeret en tilflytning, hvis der var ledige boliger

De mellemkommunale flyttemønstre baseres på de historiske år 2016-2019. Neden for ses andelen af tilflyttere til Randers Kommune, der flytter fra de 7 valgte kommuner. De valgte kommuner dækker 66 % af alle tilflyttere til Randers.

Figur 15 – Andelen af tilflyttere til Randers Kommune, der flytter fra de 7 kommuner i 2016-2019

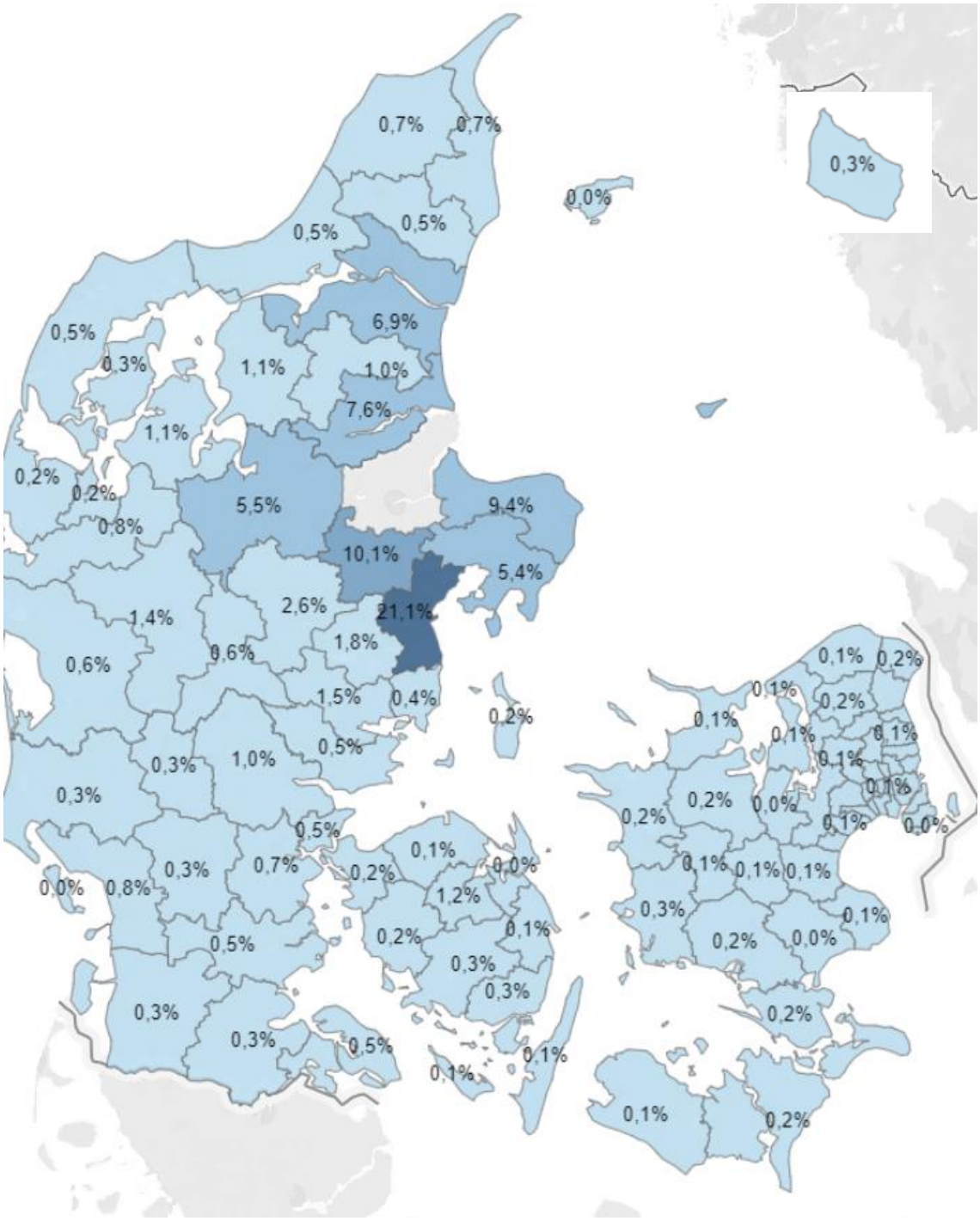

Kilde: http://folketal.dk/artikler/flytteoplande.php

Det betyder, at ud af alle tilflyttere til Randers Kommune, kommer 21,1 % fra Aarhus, 10,1 % fra Favrskov og 9,4 % fra Norddjurs Kommune.

I følgende figur ses alle tilflyttere til Randers Kommune i forhold til alle kommuner.

Figur 16 – Andelen af tilflyttere til Randers Kommune, der flytter fra alle kommuner i 2016-2019

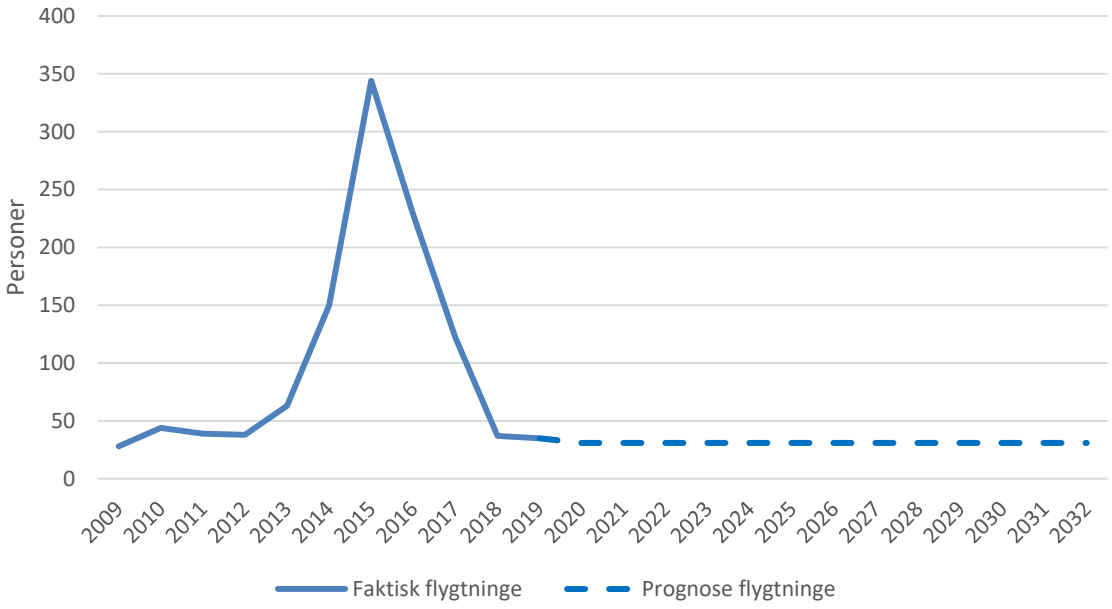

Kilde: http://folketal.dk/artikler/flytteoplande.php

4.3 Flygtninge og udlændinge

Flyttemønstre for udlændinge baseres på den afgangsbaserede model for 2016-2019, da det ikke er muligt at bruge en oplandsmodel hertil. Prognosen ses i figur 5 i afsnit 3.1. Flygtninge indgår ikke i disse flyttemønstre, men lægges ind som en særskilt forudsætning.

Der forventes ca. 30 flygtninge og familiesammenførte årligt, som er et gennemsnit af de historiske år uden årene med mange flygtninge. Dette er illustreret i figur 17.

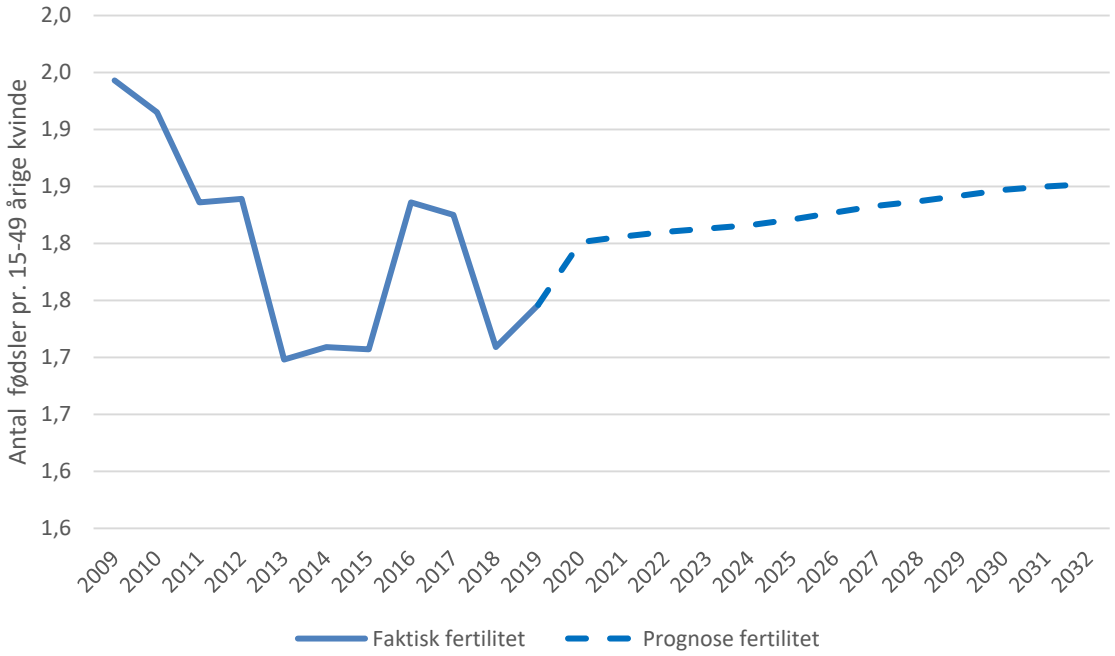
Figur 17 – Antal flygtninge/familiesammenførte, der flytter til Randers, faktisk 2009-2019, prognose 2020-2032, ultimo år

4.4 Fødsler, fertilitet og dødelighed

Der forventes et stabilt fødselsniveau i prognoseperioden, som ses af figur 18. Prognosen for fødsler baseres på et konstant gennemsnit fra 2016-2019. Se også figur 6 i afsnit 3.1.

Figur 18 – Antal fødsler pr. 15-49 årige kvinde, faktisk 2009-2019, prognose 2020-2032, ultimo år

Dødelighed baseres på en længere årrække (2010-2019). Det skyldes, at dødeligheden i Randers Kommune har været høj i 2016-2019 og det derfor ikke er retvisende alene at bruge disse år til fremskrivning (se også figur 6 i afsnit 3.1). Ved at bruge historik for 2010-2019 vil dødeligheden ligge ca. 4 % over landsgennemsnittet (i stedet for 6%). Generelt ligger dødeligheden i Randers Kommune højere end landsgennemsnittet.

Der anvendes DREAM-data til at beregne den forventede dødelighed i prognosen. DREAM-data er Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase, der administreres af Arbejdsmarkedsstyrelsen.